
Nr. 2017 - 042

Vragen van raadslid Rob Molenkamp (SP) over “Glyfosaat gebruik bij bestrijding Japanse duizendknoop”, conform Reglement van orde van de raad, ontvangen 10 april 2017.

ANTWOORD van het college dd. 2 mei 2017.

TOELICHTING door fractie SP

Indien nodig.

VRAGEN AAN & ANTWOORDEN VAN HET COLLEGE

Vraag 1:

Waarom beweert de wethouder dat bestrijding zonder glyfosaat (Round Up) niet mogelijk is terwijl diverse gemeenten in Nederland, waaronder Utrecht dit wel doen?

Antwoord 1:

Wij zeggen niet dat de bestrijding zonder glyfosaat niet mogelijk is. De grote hoeveelheid (meer dan 4 hectare) Japanse duizendknoop (JDK), in combinatie met de groei in kostbare kapitaalgoederen (bruggen, wegen en funderingen van gebouwen), maakt een mechanische of handmatige verwijdering onbetaalbaar.

Over onze aanpak van de bestrijding van de JDK in Amersfoort hebben wij in de afgelopen maanden veel informatie verstrekt. Men kan alle beschikbare informatie vinden:

- op de gemeentelijke projectwebsite
- in het achtergronddocument bij Collegebericht 2016-169 "Achtergrond Japanse Duizendknoop" dd. 10-10-2016.
- in Raadsinformatiebrief 2017-009 "Aanpak stadsbrede bestrijding Japanse Duizendknoop" met protocollen dd. 9 februari 2017.

Vraag 2:

Wat is de concentratie glyfosaat waarmee u de plant behandelt?

Antwoord 2:

Wij verwachten een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken te krijgen voor het toepassen van een concentratie van 20 % glyfosaat bij injecteren in de planten. Deze concentratie is reeds toegestaan voor particulier gebruik en wettelijk vastgesteld door het Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden).

Vraag 3:

Hoe lang blijft deze concentratie werkzaam in de plant en de bodem?

Antwoord 3:

Dat kan variëren van enkele dagen tot een aantal jaren en dit is afhankelijk van de wijze van toepassing, de omvang van de plant en de invloed van de omgeving. Glyfosaat wordt door de plant opgenomen en deze sterft af. De resten van de plant met daarin resten glyfosaat worden door het biologisch systeem goed afgebroken. Glyfosaat bindt zich vrij sterk aan de bodem en verspreidt zich niet snel naar het grondwater. In de bovenste laag van de bodem is de biologische activiteit het grootst en is er snelle afbraak, naarmate de planten groter zijn en dieper wortelen is er minder biologische activiteit en zal dat langzamer gaan. Ook de grondwaterstand is van belang, resten bestrijdingsmiddelen kunnen uiteindelijk het grondwater bereiken en zich via het grondwater verspreiden. In het grondwater vindt verdere verdunning plaats in combinatie met biologische afbraak.

In 2015 heeft de provincie Utrecht de grondwaterkwaliteit in haar meetnet bemonsterd op bestrijdingsmiddelen.

Zie de rapportage: Grondwaterkwaliteit Provincie Utrecht, meetronde 2015, https://www.provincie-utrecht.nl/publish/pages/195210/rapportage_meetronde_grondwaterkwaliteit_prv_utrecht_2015.pdf .

Van de 10 meetpunten uit dit net op Amersfoorts grondgebied, is in geen enkel meetpunt glyfosaat aangetroffen.

Vraag 4:

Is deze concentratie gevaarlijk voor mensen?

Antwoord 4:

Wij volgen de wettelijke richtlijnen van het Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Het middel is een herbicide (onkruidbestrijder) en geen pesticide (ongediertebestrijder).

Recentelijk onderzoek (15 maart 2017) van het ECHA (European Chemicals Agency) heeft aangetoond dat:

1. het middel niet kankerverwekkend is;
2. direct contact van glyfosaat met de ogen wel schadelijk is voor mens en dier;
3. het middel slecht is voor het watermilieu.

We zijn daarom extra voorzichtig in onze gekozen behandelmethode: we injecteren rechtstreeks in de plant en er is geen contactmoment. Ook gebruiken we geen glyfosaat binnen 0,5 meter van open water om contact met het watermilieu te voorkomen.

Vraag 5:

Zijn er nog uitzonderingen waarbij de gemeente niet over gaat op gebruik van glyfosaat (te denken valt aan speelpleintjes voor kleine kinderen, tuinen waarin honden, katten of peuters spelen)?

Antwoord 5:

Om direct contact te vermijden, houden we rekening met bijzondere plaatsen. Zoals aangegeven, gebruiken we geen glyfosaat binnen 0,5 meter van open water. We gebruiken geen glyfosaat binnen een straal van 15 meter rondom of in speeltuinen.

Daarnaast zetten we in op voorlichting en bewustwording:

- We plaatsen op deze bijzondere plaatsen altijd informatieborden over de bestrijding, afgestemd op de doelgroep. Bij de bestrijding met glyfosaat rondom moestuinen en hondenuitlaatgebieden plaatsen we informatieborden.
- Bij bestrijding binnen 3 meter rondom moestuinen, geven we het advies om de producten uit de moestuin niet te eten.
- Bij hondenuitlaatgebieden geven we het advies honden aan te lijnen en niet in de beplanting te laten lopen.
- Mondelinge afstemming: voordat we de bestrijding uitvoeren, stemmen we af met kinderdagverblijven als we in aanlooproutes of parkeerplaatsen rondom gaan injecteren. We houden rekening met het tijdstip van bestrijding: bestrijding rondom kinderopvanggelegenheden voeren we uit buiten de breng- en ophaaltijden van de kinderen.

Bovenstaande maatregelen treffen we om elk risico op mogelijk contact met glyfosaat zo zorgvuldig mogelijk uit te sluiten.

Vraag 6:

Wat gaat de gemeente doen mocht het middel, na onderzoek van ECHA, door de EU verboden wordt?

Antwoord 6:

Mocht de toelating van het middel op Europees niveau worden ingetrokken, dan wordt ons uitvoeringplan hier overeenkomstig op aangepast. Een verdere bestrijding zal daarna bijvoorbeeld via niet-chemische methoden worden voortgezet. Dit zal gevolgen hebben voor zowel de uitvoeringsplanning, als de projectfinanciën. Wij blijven deze ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Vraag 7:

Is er een reden om bezorgd te zijn over de toepassing van glyfosaat als er in de EU al langere tijd een discussie bestaat over de mogelijke gevaren van glyfosaat?

Antwoord 7:

Nee, niet op de manier waarop we het middel toepassen bij de bestrijding van de Japanse Duizendknoop. De discussie gaat met name over het gebruik van glyfosaat bij landbouwgewassen voor menselijke consumptie.

Vraag 8:

Waarom wijst de gemeente haar inwoners niet op de eetbaarheid van de plant?

Antwoord 8:

Wij achten ons niet deskundig of bevoegd om voedingsadviezen te geven. Wij vinden het in ieder geval onwenselijk dat mensen de plant plukken. Dit veroorzaakt een verspreidingsrisico. Bovendien blijven de wortels dan in de grond, waardoor de plant opnieuw gaat groeien.

Vraag 9:

Hoeveel fundamentele van monumentale gebouwen zijn onherstelbaar beschadigd door deze plant?

Antwoord 9:

Wij hebben op 30 april jl. een melding ontvangen van de groei van de JDK bij De Mannenzaal. Dit is een Rijksmonument. De planten groeien direct naast de muur van het gebouw. Op dit moment kunnen wij echter niet inschatten of hierdoor al (onherstelbare) schade is ontstaan.

De monumenten in de omgeving van het Zocherplantsoen zijn geschouwd en hier is geen JDK aangetroffen.

Vraag 10:

In hoeverre wijkt de verspreiding van Japanse duizendknoop af van de verspreiding in andere gemeenten?

Antwoord 10:

Dat is ons niet bekend. Veel gemeenten hebben hun areaal JDK nog niet opgenomen of in beeld. Verspreiding gebeurt overal op dezelfde manier, door het illegaal dumpen van tuinafval, foutief maaibeheer en grondverzet.

Inlichtingen:

Afd. Leefomgeving (LO): Christel Tijhuis, cim.tijhuis@amersfoort.nl, tel 033-469 5224,

Afd. Woon- en Werkklimaat (WW-Milieu): Renée van Assema, r.vanassema@amersfoort.nl, tel 033-469 4461,

Paul Camps, ppj.camps@amersfoort.nl, tel 033-469 4478.
